

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

PODACI O UMRLIM OSOBAMA U
DUBROVAČKO-NERETVANSKOJ
ŽUPANIJI U 2021. GODINI

Dubrovnik, 2023.

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE
SLUŽBA ZA PROMICANJE ZDRAVLJA

PODACI O UMRLIM OSOBAMA U
DUBROVAČKO-NERETVANSKOJ
ŽUPANIJI U 2021. GODINI

Autor

Prim. dr. sc. Ankica Džono Boban, dr. med.

Suradnica na pripremi

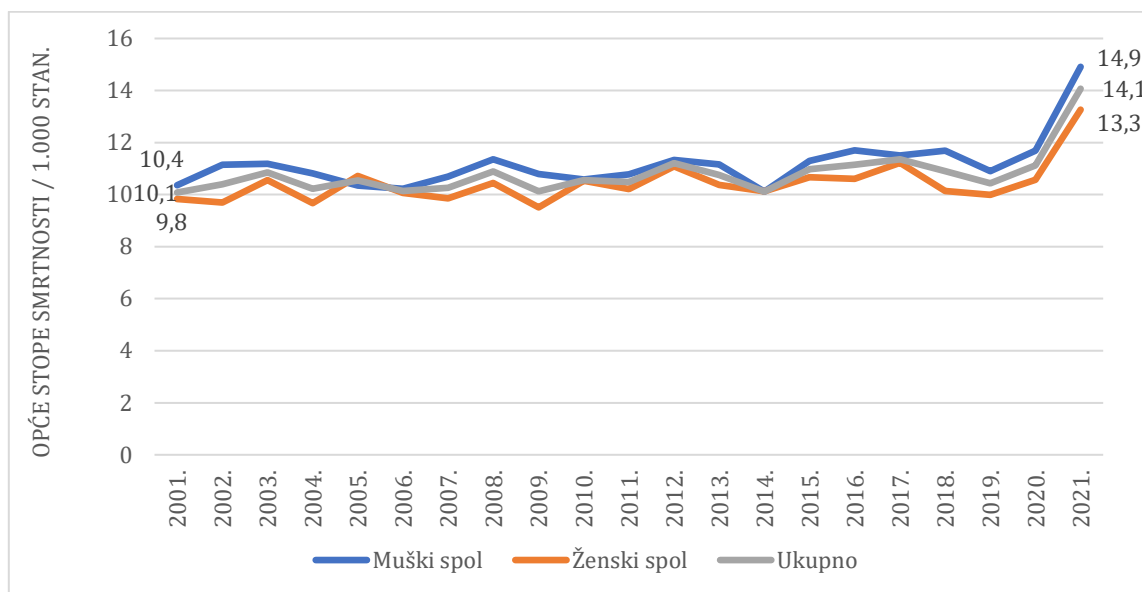
Marija Luetić, san. ing.

Dubrovnik, 2023.

Broj umrlih i opća stopa smrtnosti

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (DZS) u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (DNŽ) u 2021. godini umrlo je 1.628 osoba (1.363 osobe u 2020.), što je 19,4% ili 265 osoba više od prethodne godine. U ukupnom broju umrlih njih 844 ili 51,8% bile su osobe muškog spola, a 784 ili 48,2% ženskog spola.

Opća stopa smrtnosti u 2021. godini u DNŽ iznosi 14,1/1.000 stanovnika (izračunato prema procjeni stanovništva DZS sredinom godine) te je nešto viša nego u 2020. godini (11,1/1.000 stan.). Stopa za DNŽ je niža u usporedbi sa stopom za Hrvatsku (16,2/1.000 stan.) (1). Prema spolu, stopa smrtnosti za muški spol iznosi 14,9/1.000 stanovnika, a za ženski 13,3 (slika 1).

Slika 1. Opće stope smrtnosti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji 2001. – 2021.

Struktura uzroka smrti prema MKB-skupinama

Analiza strukture uzroka smrti napravljena je prema desetoj reviziji Međunarodne klasifikacije bolesti i srodnih zdravstvenih problema (MKB-10), verzija 2019. (2).

Na prvom mjestu u uzrocima smrti opće populacije su bolesti cirkulacijskog sustava (I00-I99) s udjelom od 42,4% (tablica 1, slika 2). Slijede novotvorine (C00-D48) na drugom mjestu s udjelom od 22,7%, uzroci smrti od posljedica COVID-19 infekcije (U00-U99) na trećem mjestu (12,8%), endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma (E00-E90) na četvrtom mjestu (6,8%) te ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka (S00-T98) na petom mjestu (4,1%). Ovih pet vodećih MKB-skupina u uzrocima smrti u DNŽ nalaze se istim redoslijedom s nešto drugačijim udjelima u uzrocima smrti u Hrvatskoj (HR): bolesti cirkulacijskog sustava – 37,0%, novotvorine – 21,6%, smrti od posljedica COVID-19 infekcije – 13,6%, endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma – 7,6% te ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka – 4,3% (1).

Kod muškog spola, nakon vodećih bolesti cirkulacijskog sustava (s udjelom od 36,6%) i novotvorina (26,5%), na trećem mjestu u uzrocima smrti nalaze se smrti od posljedica COVID-19 infekcije s udjelom od 15,4% (tablica 2, slika 3). Slijede endokrine bolesti s udjelom od 5,9% te ozljede i otrovanja (5,0%).

Bolesti cirkulacijskog sustava su također vodeća MKB-skupina u uzrocima smrti ženske populacije (48,7%) (tablica 3, slika 4), ali s većim udjelom nego kod muškog spola. Novotvorine s udjelom od 18,6% su na

drugom mjestu (manje nego kod muškaraca). Slijede smrti od posljedica COVID-19 infekcije (10,1%), endokrine bolesti (7,7%) te ozljede i otrovanja (3,1%).

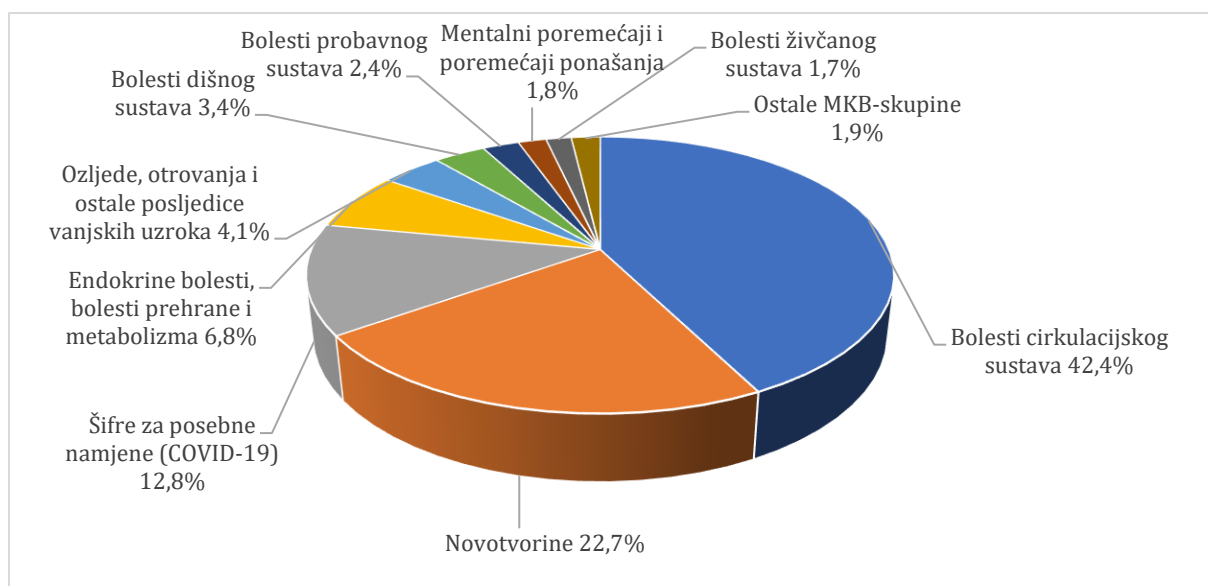
Stopa smrtnosti od bolesti cirkulacijskog sustava u 2021. godini za oba spola iznosi 597,2/100.000 stanovnika odnosno 545,9/100.000 za muški spol i 646,3/100.000 za ženski (Hrvatska: 597,7/100.000 za oba spola, 534,5/100.000 za muškarce i 656,3/100.000 za žene). Stope smrtnosti od novotvorina u DNŽ iznose: 319,8/100.000 za oba spola, 395,7/100.000 za muški spol i 247,0/100.000 za ženski (Hrvatska: 349,9/100.000 za oba spola, 415,5/100.000 za muškarce i 288,9/100.000 za žene).

Tablica 1. Umrli u Dubrovačko-neretvanskoj županiji prema MKB-skupinama bolesti te udio i stope na 100.000 stanovnika u 2021. godini (na procjenjeni broj stanovnika Državnog zavoda za statistiku sredinom 2021. godine)

Skupine bolesti	MKB-10 šifra	Broj	%	Stopa/100.000	RANG
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	691	42,44	597,2	1.
Novotvorine	C00-D48	370	22,73	319,8	2.
Šifre za posebne namjene (COVID-19)	U00-U85	209	12,84	180,6	3.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma	E00-E90	110	6,76	95,1	4.
Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	66	4,05	57,0	5.
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	55	3,38	47,5	6.
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	39	2,40	33,7	7.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	30	1,84	25,9	8.
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	27	1,66	23,3	9.
Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	N00-N99	13	0,80	11,2	10.
Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	Q00-Q99	5	0,31	4,3	11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nevršteni drugamo	R00-R99	4	0,25	3,5	12.-13.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	M00-M99	4	0,25	3,5	12.-13.
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	3	0,18	2,6	14.
Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	P00-P96	1	0,06	0,9	15.-16.
Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunskog sustava	D50-D89	1	0,06	0,9	15.-16.
UKUPNO		1.628	100,0	1.406,9	-

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Umrli prema uzroku smrti 2021.

Obrada podataka: Služba za promicanje zdravlja, Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, 2023.

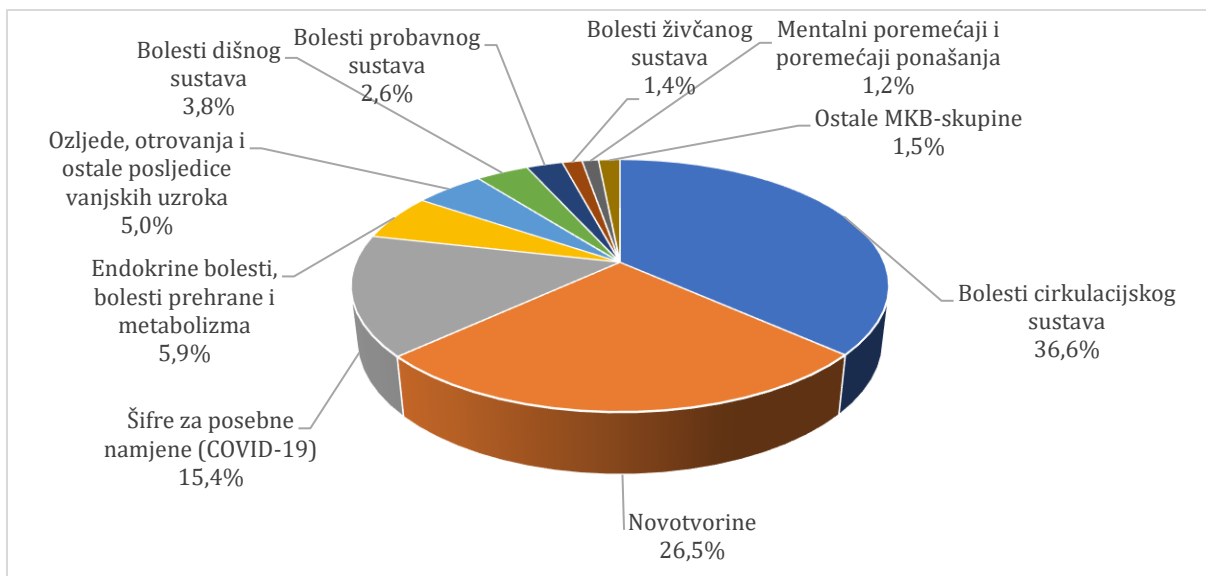
Slika 2. Struktura uzroka smrti prema MKB-skupinama bolesti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2021. godini

Tablica 2. Umrli u Dubrovačko-neretvanskoj županiji prema MKB-skupinama bolesti te udio i stope na 100.000 stanovnika u 2021. godini – muški spol

Skupine bolesti	MKB-10 šifra	Broj	%	Stopa/100.000	RANG
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	309	36,61	545,9	1.
Novotvorine	C00-D48	224	26,54	395,7	2.
Šifre za posebne namjene (COVID-19)	U00-U85	130	15,40	229,7	3.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma	E00-E90	50	5,92	88,3	4.
Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	42	4,98	74,2	5.
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	32	3,79	56,5	6.
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	22	2,61	38,9	7.
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	12	1,42	21,2	8.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	10	1,18	17,7	9.
Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	N00-N99	4	0,47	7,1	10.
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	3	0,36	5,3	11.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	M00-M99	2	0,24	3,5	12.-14.
Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	Q00-Q99	2	0,24	3,5	12.-14.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nevršteni drugamo	R00-R99	2	0,24	3,5	12.-14.
UKUPNO		844	100,0	1.491,0	-

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Umrli prema uzroku smrti 2021.

Obrada podataka: Služba za promicanje zdravlja, Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, 2023.

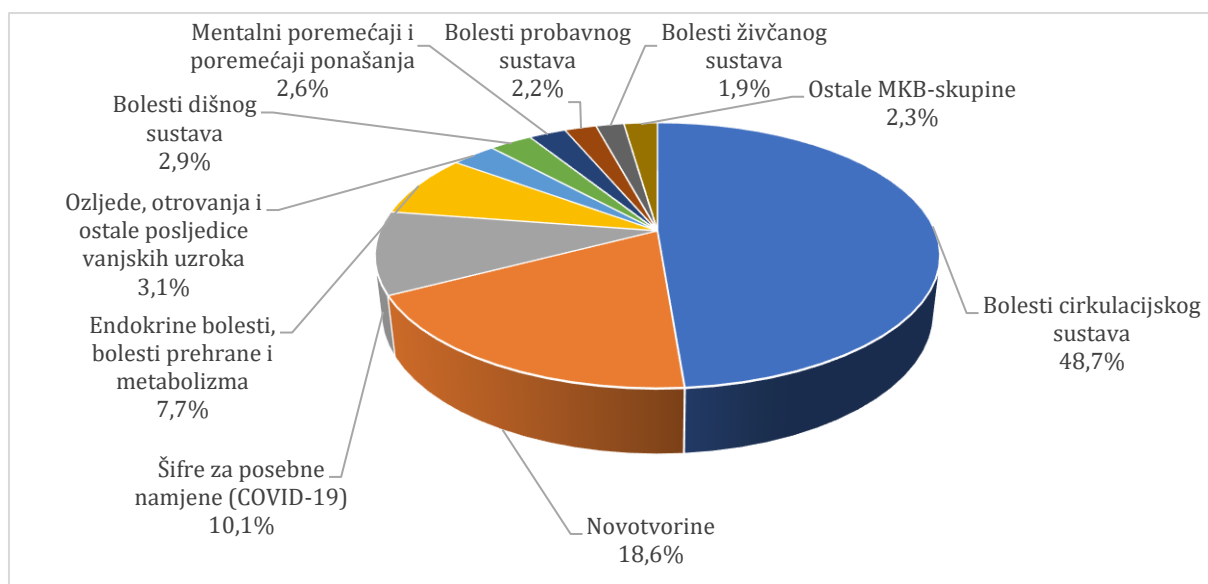
Slika 3. Struktura uzroka smrti prema MKB-skupinama bolesti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2021. godini - muški spol

Tablica 3. Umrli u Dubrovačko-neretvanskoj županiji prema MKB-skupinama bolesti te udio i stope na 100.000 stanovnika u 2021. godini – ženski spol

Skupine bolesti	MKB-10 šifra	Broj	%	Stopa/100.000	RANG
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	382	48,72	646,3	1.
Novotvorine	C00-D48	146	18,62	247,0	2.
Šifre za posebne namjene (COVID-19)	U00-U85	79	10,08	133,7	3.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma	E00-E90	60	7,65	101,5	4.
Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	24	3,06	40,6	5.
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	23	2,93	38,9	6.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	20	2,55	33,8	7.
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	17	2,17	28,8	8.
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	15	1,91	25,4	9.
Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	N00-N99	9	1,15	15,2	10.
Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	Q00-Q99	3	0,38	5,1	11.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nevršteni drugamo	R00-R99	2	0,26	3,4	12.-13.
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	M00-M99	2	0,26	3,4	12.-13.
Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunskog sustava	D50-D89	1	0,13	1,7	14.-15.
Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	P00-P96	1	0,13	1,7	14.-15.
UKUPNO		784	100,0	1.326,4	-

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Umrli prema uzroku smrti 2021.

Obrada podataka: Služba za promicanje zdravlja, Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, 2023.

Slika 4. Struktura uzroka smrti prema MKB-skupinama bolesti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2021. godini - ženski spol

Vodeći uzroci smrti

Najviše osoba umrlo je od ishemijske bolesti srca – 305 ili 18,73%, COVID-19 infekcije – 209 ili 12,84%, cerebrovaskularnih bolesti – 127 ili 7,80%, šećerne bolesti 109 ili 6,70% te zloćudne novotvorine (raka) bronha i pluća – 85 ili 5,22% (tablica 4). U odnosu na prethodnu godinu, značajno je veći broj umrlih zbog COVID-19 infekcije (79 ili 5,8% u 2020. godini (3)).

Tablica 4. Deset vodećih uzroka smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2021. godini – ukupno oba spola

RANG	MKB-10 ŠIFRA	DIJAGNOZA	BROJ	%
1.	I20-I25	Ishemijske bolesti srca	305	18,73
2.	U00-U85	COVID-19	209	12,84
2.	I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti	127	7,80
3.	E10-E14	Šećerna bolest (diabetes mellitus)	109	6,70
5.	C33-C34	Zloćudna novotvorina (rak) dušnika, bronha i pluća	85	5,22
6.	I10-I15	Hipertenzivne bolesti	81	4,98
7.	C18-C21	Zloćudna novotvorina (rak) debeloga crijeva	64	3,93
8.	I70	Ateroskleroza	59	3,62
9.	J40-J47	Bronhitis, emfizem i astma	44	2,70
10.	I42	Kardiomiopatija	38	2,33
Ukupno 10 uzroka			1.121	68,86
Ukupno umrli			1.628	-

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Umrli prema uzroku smrti 2021.

Obrađena podataka: Služba za promicanje zdravlja, Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, 2023.

Kod muškog spola vodeći uzroci smrti u 2021. godini su ishemijske bolesti srca (16,35%), COVID-19 (15,40%), rak bronha i pluća (6,75%), cerebrovaskularne bolesti (6,16%) i šećerna bolest (5,81%). U prvih deset uzroka smrti kod muškaraca nalazi se od malignih bolesti rak debelog crijeva, a od bolesti cirkulacijskog sustava hipertenzija, kardiomiopatija i ateroskleroza (tablica 5). U 2021. godini u ukupnom broju umlih osoba muškog spola značajan je porast umrlih od COVID-19 infekcije (7,8% u 2020. godini, (3)).

Kod ženskog spola također su u uzrocima smrti vodeće ishemijske bolesti srca (21,30%) i COVID-19 (10,08%). Slijede cerebrovaskularne bolesti (9,57%), šećerna bolest (7,65%) i ateroskleroza (4,97%) (tablica 6). Među prvih deset uzroka smrti nalaze se tri maligne bolesti: rak bronha i pluća, rak debelog crijeva i rak dojke. U odnosu na prethodnu godinu značajan je porast umrlih osoba ženskog spola od COVID-19 (3,7% u 2020. godini, (3)).

Tablica 5. Deset vodećih uzroka smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2021. godini – muški spol

RANG	MKB-10 ŠIFRA	DIJAGNOZA	BROJ	%
1.	I20-I25	Ishemijske bolesti srca	138	16,35
2.	U00-U85	COVID-19	130	15,40
3.	C33-C34	Zloćudna novotvorina (rak) dušnika, bronha i pluća	57	6,75
4.	I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti	52	6,16
5.	E10-E14	Šećerna bolest (diabetes mellitus)	49	5,81
6.	C18-C21	Zloćudna novotvorina (rak) debeloga crijeva	44	5,21
7.	I10-I15	Hipertenzivne bolesti	43	5,09
8.	J40-J47	Bronhitis, emfizem i astma	28	3,32
9.	I42	Kardiomiopatija	21	2,49
10.	I70	Ateroskleroza	20	2,37
Ukupno 10 uzroka			582	68,96
Ukupno umrli			844	-

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Umrli prema uzroku smrti 2021.

Obrada podataka: Služba za promicanje zdravlja, Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, 2023.

Tablica 6. Deset vodećih uzroka smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2021. godini – ženski spol

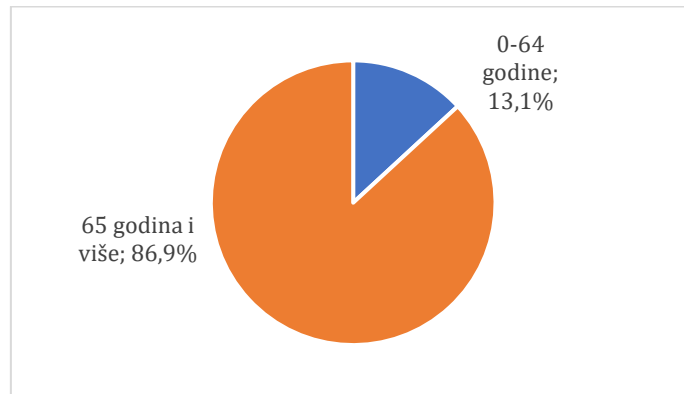
RANG	MKB-10 ŠIFRA	DIJAGNOZA	BROJ	%
1.	I20-I25	Ishemijske bolesti srca	167	21,30
2.	U00-U85	COVID-19	79	10,08
3.	I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti	75	9,57
4.	E10-E14	Šećerna bolest (diabetes mellitus)	60	7,65
5.	I70	Ateroskleroza	39	4,97
6.	I10-I15	Hipertenzivne bolesti	38	4,85
7.	C33-C34	Zloćudna novotvorina (rak) dušnika, bronha i pluća	28	3,57
8.	C18-C21	Zloćudna novotvorina (rak) debeloga crijeva	20	2,55
9.	C50	Zloćudna novotvorina (rak) dojke	17	2,17
10.	I42	Kardiomiopatija	17	2,17
Ukupno 10 uzroka			540	68,88
Ukupno umrli			784	-

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Umrli prema uzroku smrti 2021.

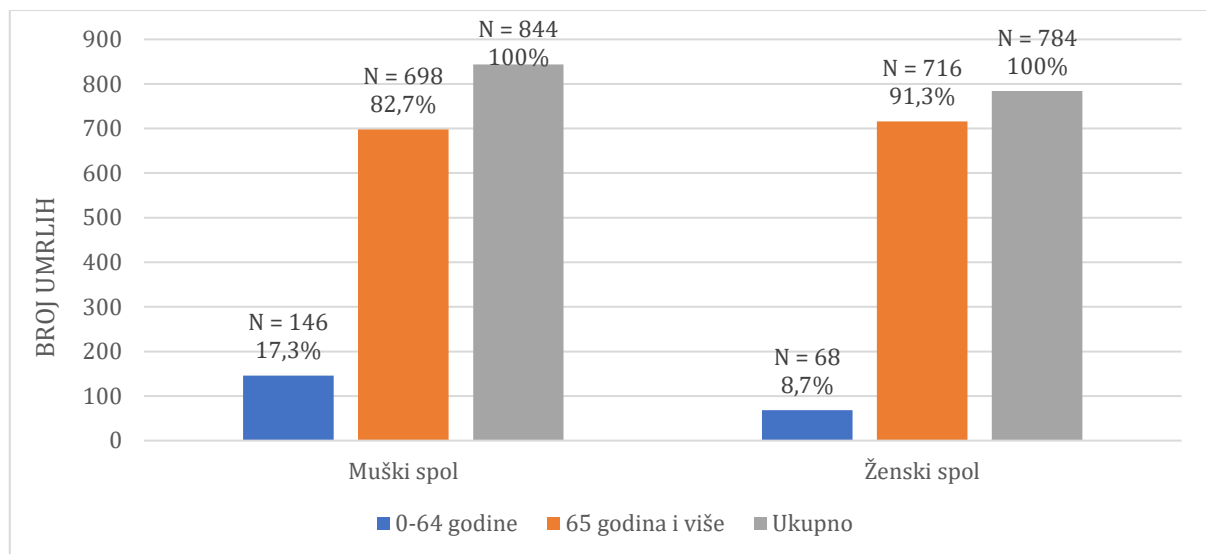
Obrada podataka: Služba za promicanje zdravlja, Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, 2023.

Uzroci smrti prema dobi i spolu

U 2021. godini u Dubrovačko-neretvanskoj županiji umrlo je 1.414. osoba u dobi 65 godina i više što predstavlja 86,9% ukupno umrlih (slika 5). Muške osobe u dobi do 64 godine su značajno zastupljenije u ukupnom broju umrlih te dobi (slika 6).

Slika 5. Udio umrlih u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2021. godini prema dobnim skupinama

Slika 6. Broj umrlih prema dobi i spolu u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2021. godini

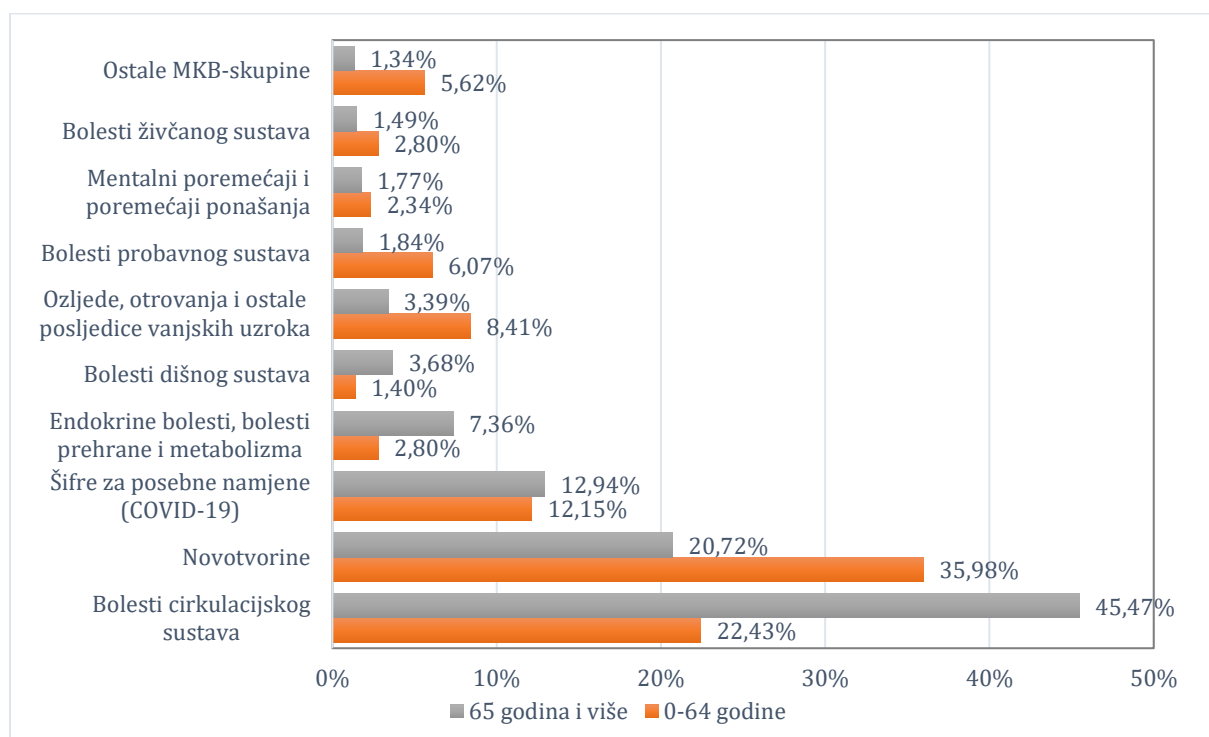
U dobi 0-64 godine vodeće MKB-skupine u uzrocima smrti su novotvorine (35,98%), bolesti cirkulacijskog sustava (22,43%), COVID-19 (12,15%) te ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka (8,41%) (tablica i slika 7). Kod osoba starije dobi (65 godina i više) to su bolesti cirkulacijskog sustava (45,47%), novotvorine (20,72%), COVID-19 (12,94%) i endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma (7,36%). Iste MKB-skupine su vodeće u uzrocima smrti za iste dobne skupine na razini Hrvatske (1).

Tablica 7. Dobna raspodjela uzroka smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2021. godini prema MKB-skupinama bolesti – ukupno oba spola

MKB-10 SKUPINA BOLESTI	MKB-10 SKUPINE	DOBNE SKUPINE (GODINE)			
		0-64	%	65+	%
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	48	22,43	643	45,47
Novotvorine	C00-D48	77	35,98	293	20,72
Šifre za posebne namjene (COVID-19)	U00-U85	26	12,15	183	12,94
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma	E00-E90	6	2,80	104	7,36
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	3	1,40	52	3,68
Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	18	8,41	48	3,39
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	13	6,07	26	1,84
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	5	2,34	25	1,77
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	6	2,80	21	1,49
Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	N00-N99	1	0,47	12	0,85
Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	Q00-Q99	5	2,34	0	0,00
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo	R00-R99	2	0,93	2	0,14
Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva	M00-M99	1	0,47	3	0,21
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	2	0,93	1	0,07
Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	P00-P96	1	0,47	0	0,00
Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunskog sustava	D50-D89	0	0,00	1	0,07
UKUPNO		214	100,0	1.414	100,0

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Umrli prema uzroku smrti 2021.

Obrađena podataka: Služba za promicanje zdravlja, Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, 2023.

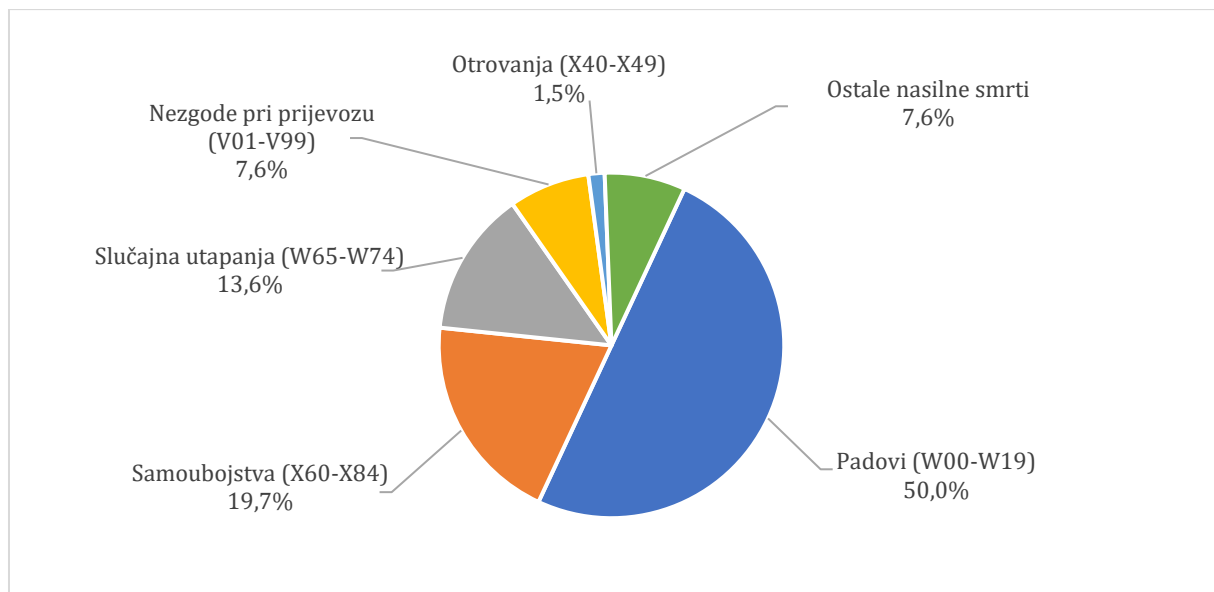
Slika 7. MKB-skupine kao uzroci smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2021. godini za dob 0-64 godine i 65 godina i više

Nasilne smrti

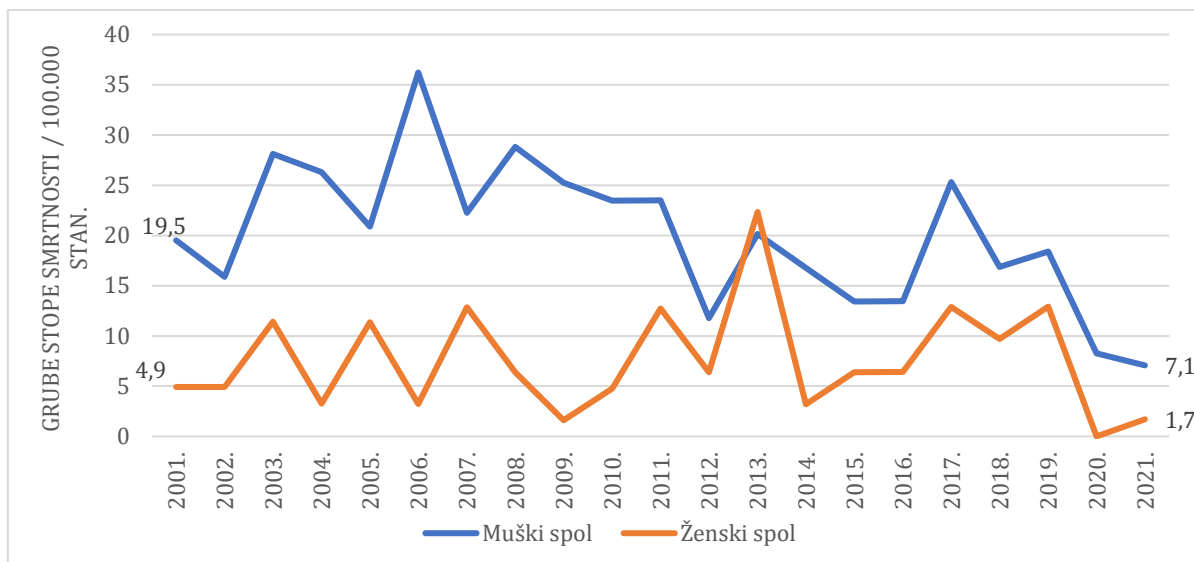
Nasilne smrti pripadaju 19. poglavlju u MKB-10 s MKB-šifrom S00-T98 pod nazivom ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka. Mogu nastati kao posljedica nesretnih slučajeva, namjernog samoozljeđivanja (samoubojstva), namjernog ozljeđivanja (ubojstva), ratnog djelovanja ili nepoznatog uzroka. U 2021. godini u Dubrovačko-neretvanskoj županiji zabilježeno je 66 nasilnih smrti što predstavlja 4,05% u ukupnim uzrocima smrti (tablica 1). Nalaze se na petom mjestu u uzrocima smrti kod oba spola s udjelom od 4,98% kod muške populacije (tablica 2) i 3,06% kod ženske (tablica 3). Prema dobi, nalaze se na četvrtom mjestu u uzrocima smrti osoba u dobi 0-64 godine (8,41%), a na šestom u dobi 65 godina više (3,39%) (tablica 7).

Najveći broj nasilnih smrti odnosi se na posljedice slučajnih padova s udjelom od 50,0%, dok je svaka peta nasilna smrt samoubojstvo (19,7%) (slika 8). Stopa nasilnih smrti iznosi 57,0/100.000 stanovnika (tablica 1), što je niže nego na razini Hrvatske (69,0/100.000). Prema spolu, stopa nasilnih smrti u DNŽ u 2021. godini iznosi 74,2/100.000 stanovnika za muškarce (85,2 za Hrvatsku) i 40,6 za žene (54,0 za Hrvatsku).

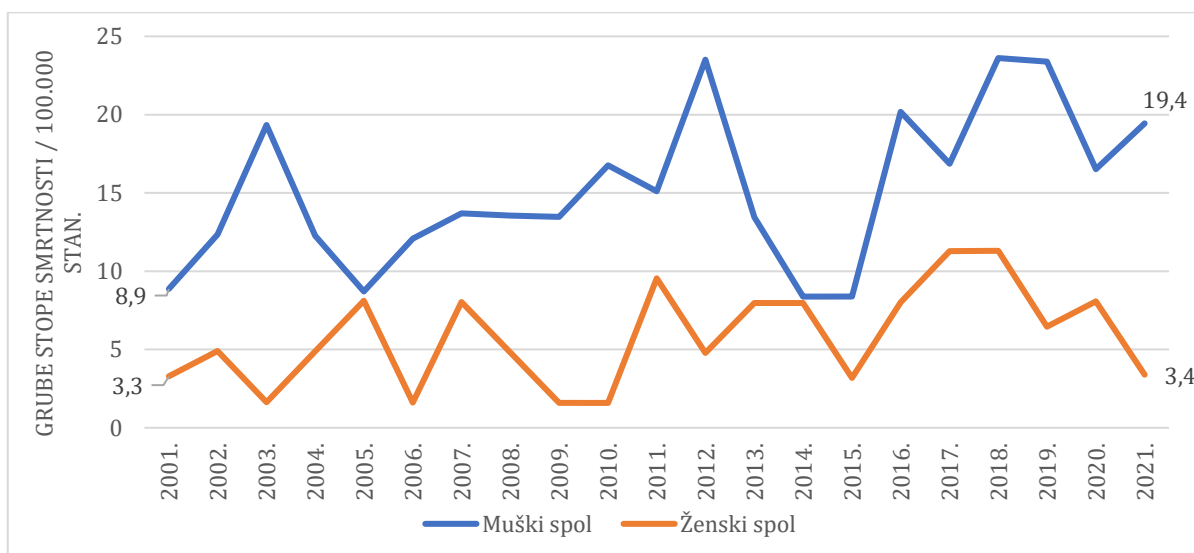
Stope smrtnosti zbog nezgoda pri prijevozu tj. prometnih nesreća imaju silazni trend, a više su za muški spol (slika 9). U 2021. godini ta stopa iznosi 4,3/100.000 stanovnika za oba spola zajedno odnosno 7,1 za muški spol i 1,7 za ženski. Stope smrtnosti zbog samoubojstva također su više za muški spol te u 2021. godini u DNŽ iznose 11,2/100.000 stanovnika za oba spola zajedno odnosno 19,4 za muški spol i 3,4 za ženski (slika 10). Stope smrtnosti zbog prometnih nesreća i samoubojstva za oba spola zajedno niže su od stopa za Hrvatsku koje iznose 8,8/100.000 odnosno 15,0/100.000, (1).

Slika 8. Vrste nasilnih smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2021. godini

Slika 9. Stope smrtnosti zbog nezgoda pri prijevozu u Dubrovačko-neretvanskoj županiji 2001. – 2021. godine prema spolu

Slika 10. Stope smrtnosti zbog samoubojstva u Dubrovačko-neretvanskoj županiji 2001. – 2021. godine prema spolu

Literatura

1. Erceg M, Miler Knežević A. Izvješće o umrlim osobama u Hrvatskoj u 2021. godini (prvi rezultati). Zagreb: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2022.
2. International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems 10th Revision. Dostupno na: <https://icd.who.int/browse10/2019/en>. Datum pristupa 6. veljače 2023.
3. Džono Boban A. Podaci o umrlim osobama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2020. godini. Dubrovnik: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, 2021.

Pri korištenju podataka molimo obavezno navesti izvor.